

Dosarul nr.3ra-1075/2021
2-17190078-01-3ra-15102021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Mămăligă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vl. Clima, I. Muruianu, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă decizie cu privire la respingerea acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 21 august 2017, FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 21 iunie 2017, a înregistrat în cancelaria Primăriei mun. Chișinău cererea prealabilă nr.07-111/8495/16 cu privire la perfectarea proiectului de decizie a Consiliului municipal Chișinău de atribuire în schimb a unui lot de pământ pentru construcție, în vederea garantării respectării dreptul de arendă obținut în baza deciziei Primăriei mun. Chișinău nr. 27/16-6 din 03 decembrie 1998 „Cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din str. Industrială, Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată.

A invocat că, în urma petrecerii licitației funciare organizate de Primăria mun. Chișinău în baza actului administrativ indicat, a obținut dreptul de arendă pe un termen de 50 de ani asupra lotului de pământ cu suprafața de 0,25 ha din str. XXX. XXX, fiind

semnat și contractul de arendă funciară nr.XXX din XXX, înregistrat cu numărul cadastral XXX.

Însă, continuarea valorificării terenului primit inițial în arendă este imposibilă, deoarece în baza hotărârii irevocabile a Curții de Apel Chișinău nr.3-2723/12 din 21 decembrie 2012 a fost anulată din Registrul bunurilor imobile înscrierea terenului cu suprafața de 0,25 ha, din mun. XXX, str. XXX, cu anularea numărului cadastral XXX, amplasat pe terenul cu suprafața de 0,8 ha, înregistrat inițial cu numărul cadastral XXX din mun. XXX.

Totodată, a fost radiată din Registrul bunurilor imobile înscrierea contractului de arendă funciară nr.XXX din XXX și a dreptului de arendă pe numele FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată asupra terenului.

A menționat că, prin hotărârea din 21 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, care în temeiul art.118 din Codul de procedură civilă are puterea de lucru judecat, s-a constatat că potrivit planului din Registrul bunurilor imobile, planul terenului cu nr. cadastral XXX, cu suprafața de 0,25 ha, amplasat în mun. XXX fără număr, se suprapune pe terenul cu numărul cadastral XXX și suprafața de 0,8 ha din mun. XXX, pe care sunt amplasate construcțiile nefinisate ce aparțin cu drept de proprietate lui Rusu Adrian și Buzadji Olga. Or, un singur teren nu poate avea două numere cadastrale, fără a fi format un alt bun, prin separare, de către titularul dreptului de proprietate potrivit Legii cu privire la formarea bunurilor imobile nr.354 din 28 octombrie 2004.

Anterior, prin hotărârea din 10 octombrie 2012 a Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău a fost recunoscută valabilitatea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Primăria mun. Chișinău, Rusu Adrian și Buzadji Olga la a câte ½ cotă-parte din terenul cu număr cadastral XXX din str. XXX, cu suprafața de 0,5004 ha, bonitatea 65 grad/hectar, cu prețul total de 639 878 lei, în conformitate cu planul cadastral/geometric și parametrii hotărârii stabilite de ÎS „Cadastru”. Totodată, a fost recunoscut dreptul de proprietate după Rusu Adrian și Buzadji Olga la a câte ½ cotă-parte asupra terenului cu număr cadastral XXX, din str. XXX, cu suprafața de 0,5004 ha.

A susținut că, în pofida celor expuse, până în prezent decizia Primăriei mun. Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 „Cu privire la darea în arendă a lotului de pământ din str. XXX, Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, prin care ultimei în rezultatul petrecerii licitației funciare i s-a transmis în arendă, pe un termen de 50 de ani, lotul de pământ din str. XXX, este în vigoare, iar termenul de arendă expiră în anul 2048.

Mai mult ca atât, a subliniat că în baza certificatului de urbanism pentru proiectare nr.388/13 din 24 iunie 2013 și autorizației de construire nr.119 din 03 aprilie 2014, a executat lucrări de construcție, fapt confirmat prin Raportul de expertiză tehnică privind starea tehnică a obiectivului de depozitare, necesar pentru desfășurarea activității bazei de producere în limitele terenului arendat, întocmit de expertul tehnic Nicolae Pruteanu și înregistrat cu nr.1142/23.10.2015, prin care se confirmă că FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a executat deja 19-20% din volumul total al construcției și pentru care au fost suportate cheltuieli de circa 3 107 748 de lei.

A afirmat că, în baza hotărârii irevocabile a Curții de Apel Chișinău nr.3-3334/11 din 23 iunie 2011, decizia Primăriei mun. Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 „Cu

privire la darea în arendă a unui lot de pământ din str. XXX, Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a fost recunoscută legală, însă din motive independente de voința sa nu-și poate valorifica acest drept obținut în urma petrecerii licitației funciare.

A declarat că datoriile din partea companiei la achitarea plății de arendă lipsesc.

În situația creată, consideră că există un viciu juridic asupra lotului de pământ transmis de Primăria mun. Chișinău, pe motiv că întreprinderea este în imposibilitate de a continua lucrările de construcție pe terenul atribuit în arendă în urma petrecerii licitației, viciu despre care nu a cunoscut și nici nu putea să cunoască, de către locator fiindu-i eliberate toate actele permise necesare proiectării și executării lucrărilor de construcție.

Prin cererea din 21 iunie 2017 a solicitat pârâților întreprinderea unor acțiuni concrete de asigurare a schimbului lotului de pământ cu un alt lot de pământ sub construcție, pentru ca să-și poată valorifica dreptul său de arendă valabil și compensa toate cheltuielile, însă până-n prezent nu a primit niciun răspuns și nici nu a fost informat despre rezultatul examinării cererii.

A solicitat constatarea nesoluționării în termenul legal a cererii din 21 iunie 2017; obligarea Primăriei mun. Chișinău și subdiviziunilor sale specializate de a pregăti în modul prevăzut de lege și a introduce în mod necondiționat în ordinea de zi la ședința Consiliului municipal Chișinău a proiectului de decizie de modificare a deciziei Primăriei municipiului Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 „Cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din str. XXX, Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” SRL”, prin transmiterea în schimb a unui lot de pământ sub construcție cu suprafața de cel puțin 0,25 ha, situat în intravilanul municipiului Chișinău în schimbul lotului de pământ cu numărul cadastral XXX; obligarea Consiliului municipal Chișinău să emită actul administrativ prin care să fie modificată decizia Primăriei municipiului Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998, prin transmiterea în schimb a unui lot de pământ sub construcție cu suprafața de cel puțin 0,25 ha, situate în intravilanul municipiului Chișinău în schimbul lotului de pământ cu numărul cadastral XXX; repararea prejudiciului material cauzat în sumă de 3 209 738,33 de lei conform raportului de constatare nr.11 din 17 decembrie 2017 și prejudiciului moral cauzat în urma nesoluționării în termen a cererii prealabile în mărime de 15 000 de lei.

Prin hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a fost admisă parțial.

S-a recunoscut ilegal refuzul și a fost obligat Consiliul municipal Chișinău să emită actul administrativ solicitat, de modificare a deciziei Primăriei mun. Chișinău nr. 27/16-6 din 03 decembrie 1998 „Cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din str. XXX Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș”, prin transmiterea Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată în schimb a unui lot de pământ sub construcție, cu suprafața de cel puțin 0,25 ha, situat în intravilanul municipiului Chișinău, în schimbul lotului de pământ cu număr cadastral XXX.

S-a încasat din contul Consiliului municipal Chișinău în beneficiul FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată suma de 3 209 738,33 de lei cu titlu de prejudiciu material. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate (f.d.129, vol.I).

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul

declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău, a fost menținută hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.184, 185-201, vol.I).

La data de 28 februarie 2019, Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al mun. Chișinău au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii (f.d.208-219, vol.I).

Prin decizia din 20 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău.

S-a casat integral decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Firma Comercială de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral, și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.109-124, vol.II).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanțele ierarhic inferioare au recunoscut ilegal refuzul, chiar dacă FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată nu a înaintat o asemenea pretenție, solicitând constatarea nesoluționării în termenul legal a cererii din 21 iunie 2017, atât în cererea de chemare în judecată depusă inițial la 21 august 2017, cât și în ședința de judecată din 23 februarie 2018.

De asemenea, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, nu a ținut cont de faptul că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 23 februarie 2018, reprezentantul FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, avocatul Andrei Mațco, în formă verbală a concretizat cerințele din acțiune, solicitând inclusiv repararea prejudiciului material cauzat în sumă de 3 209 738 de lei conform raportului de expertiză prezentat, pretenție ce nu a fost înaintată prin cererea de chemare în judecată din 21 august 2017 (f.d.126-127, volumul I).

Astfel, prin înaintarea verbală de către reprezentantul FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, avocatul Andrei Mațco, a unei cereri de chemare în judecată suplimentară cu noi pretenții, nu au fost respectate prevederile art.166 din Codul de procedură civilă, ce reglementează forma și conținutul cererii de chemare în judecată.

La ședința de judecată din 23 februarie 2018, pârâții Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău nu s-au prezentat, nefiindu-le comunicate cerințele concretizate ale reclamantei și prima instanță în cadrul aceleiași ședințe de judecată a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost încasată din contul Consiliului municipal Chișinău în beneficiul FCP „Mordelis-Fiș” SRL suma de 3 209 738,33 de lei cu titlu de prejudiciu material.

Totodată, instanța de recurs a mai reținut că atât în referința prezentată în prima instanță, cât și în cererea de apel, Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău au insistat asupra faptului că FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu

Răspundere Limitată a obținut cu rea-credință actele permissive de construcție, ca într-un final să solicite modificarea deciziei nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 și repararea prejudiciului, fără ca să comunice autorității publice locale despre emiterea deciziei din 21 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost radiată din Registrul bunurilor imobile înscrierea terenului cu suprafața de 0,25 ha, din mun. XXX, cu anularea numărului cadastral XXX, amplasat pe terenul, cu suprafața de 0,8 ha, înregistrat inițial cu numărul cadastral XXX din mun. XXX.

Astfel, recurenții au invocat că nu au cunoscut despre acest act judecătoresc la momentul emiterii certificatului de urbanism nr.XXX din XXX și a autorizației de construire nr.XXX, eliberate intimatelor, însă instanțele ierarhic inferioare au omis să se expună asupra argumentului dat, chiar dacă instanța de apel era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a conchis că, instanța de apel, respingând apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău și menținând hotărârea primei instanțe, nu s-a expus asupra argumentelor invocate de către recurenții-apelanți, decizia Curții de Apel Chișinău fiind adoptată pripit, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării.

La 21 aprilie 2021, în instanța de apel FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a depus cererea privind concretizarea pretențiilor, solicitând și repararea prejudiciului material cauzat în sumă de 3 209 738,33 lei conform raportului de constatare nr.11 din 17 decembrie 2017, ce a fost comunicată apelanților.

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a casat integral hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

S-a emis o nouă decizie prin care s-a respins acțiunea înaintată de către FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Consiliului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău cu privire la constatarea nesoluționării în termen a cererii, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, repararea prejudiciului material și moral, ca neîntemeiată (f.d.212, 213-224, vol.II).

Referitor la fondul cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău stabilind starea de fapt și de drept, verificând în raport cu prevederile cadrului legal pertinent legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, a conchis că, prima instanță nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Întru susținerea opiniei sale, instanța de apel invocat prevederile art.747 alin.(1) și (2) Cod civil (în redacția în vigoare la data înaintării acțiunii), care indică că, rezilierea operează numai pentru viitor. Pot fi reziliate contractele cu executare succesivă. La reziliere, art.734, 735, 737, 741-746 se aplică în modul corespunzător. Totodată, instanța de apel a făcut referire și la prevederile art.875, 878 alin.(1)-(5), 880 alin.(1) și (2), 881, 890 alin.(1)-(3), 899, 1422 alin.(1) și (2) din Codul civil.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de apel, cu referire la pretențiile privind obligarea Primăriei mun. Chișinău și subdiviziunilor sale specializate de a pregăti în modul prevăzut de lege și a introduce în mod necondiționat în ordinea de zi la ședința Consiliului municipal Chișinău a proiectului de decizie de modificare a deciziei Primăriei municipiului Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 „Cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din str. XXX, Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, prin transmiterea în schimb a unui lot de pământ sub construcție cu suprafața de cel puțin 0,25 ha, situat în intravilanul municipiului Chișinău în schimbul lotului de pământ cu numărul cadastral XXX și obligarea Consiliului municipal Chișinău să emită actul administrativ prin care să fie modificată decizia Primăriei municipiului Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998, prin transmiterea în schimb a unui lot de pământ sub construcție cu suprafața de cel puțin 0,25 ha, situate în intravilanul municipiului Chișinău în schimbul lotului de pământ cu numărul cadastral XXX, a reținut că potrivit normelor citate supra, inexistența în natură a terenului expus la licitație și adjudecat intimitei în modul specificat anterior, reprezintă un viciu al bunului imobil transmis în locațiune.

Astfel, completul judiciar al instanței de apel a relevat că, consecințele prevăzute de lege pentru situația existenței viciilor bunului transmis în locațiune se limitează la reducerea proporțională a chiriei și repararea prejudiciului cauzat prin diminuarea folosinței, precum și rezilierea contractului de locațiune/arendă încheiat.

Completul specializat a mai notat că, radierea înregistrării din registrul bunurilor imobile a terenului cu numărul cadastral XXX ca urmare a apartenenței acestuia altui teren, respectiv, s-a concluzionat că pierderea posesiei a vizat întregul teren transmis intimitei în locațiune. Or, legea nu prevede drept consecință a existenței viciilor bunului închiriat substituirea acestuia cu un alt bun, efectele viciilor fiind expres și exhaustiv stabilite de lege, iar instanța de judecată nu este îndreptățită, în această conjunctură, de a le extinde.

În acest context, Colegiul instanței de apel a constatat că, Firma Comercială de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată nu dispune de un temei legal pentru a pretinde înlocuirea terenului acordat în locațiune prin decizia Primăriei mun. Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998, inclusiv în contextul în care această decizie viza expres care anume teren urmează a fi transmis în locațiune intimitei, motiv din care s-a apreciat ca fiind nefondate pretențiile indicate supra ale intimitei, considerente din care au fost respinse.

Totodată, instanța de apel a respins și argumentele cu trimitere la dispozițiile art.878 din Codul civil, în condițiile în care dispozițiile acestei norme reglementează obligația neadmiterii viciilor la încheierea contractelor de locațiune, însă nu instituie vreo obligație locatorului de a înlocui bunul transmis în locațiune, afectat de vicii.

În același context, instanța a relevat că, FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a dispus de posibilitatea de a cunoaște viciile bunului primit în locațiune de la apelanți în contextul în care hotărârile judecătorești ce vizau suprapunerea acestui teren peste terenul cu numărul cadastral XXX denotă că acest fapt putea fi dedus din reprezentarea grafică a acestor terenuri.

De asemenea, Colegiul instanței ierarhic inferioare a apreciat ca fiind nefondate argumentele FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată cu trimitere la deținerea unei „speranțe legitime” în sensul invocat în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în care aceasta este atribuită la categoria de „bun” și, astfel, se află sub protecția art.1 al Primului Protocol la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece în cazul dat legea prevede cu suficientă precizie și previzibilitate consecințele și efectele existenței viciilor bunurilor transmise în locațiune, printre acestea neregăsindu-se și obligația locatorului de a substitui bunul afectat de vicii în cazul locațiunii, motiv pentru care „speranța legitimă” invocată de intimată nu este opozabilă speței.

Instanța de apel a respins și argumentele intimatei cu trimitere la dispozițiile art.8 al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, deoarece această normă reglementează o altă situație juridică, decât raportul juridic civil de locațiune, și reglementează modalitatea de reparare a prejudiciilor în cazurile specificate în această normă, condiții ce nu instituie, ca și în cazurile descrise supra, vreo obligație apelanților de a înlocui bunul transmis în locațiune intimatei.

Instanța ierarhic inferioară a respins și pretenția cu privire la reparare a prejudiciului material cauzat în sumă de 3 209 738,33 lei conform raportului de constatare nr.11 din 17 decembrie 2017, or, contractul de arendă a fost reziliat prin hotărârea de judecată, considerente din care intimatul nu poate pretinde la cauzarea unui prejudiciu material.

Cu referire la pretenția cu privire la constatarea nesoluționării în termenul legal a cererii din 21 iunie 2017 și repararea prejudiciului moral cauzat în urma nesoluționării în termen a cererii prealabile în mărime de 15 000 de lei pentru nesoluționarea în termen a cererii date, Colegiul instanței de apel a concluzionat că, potrivit efectelor prevăzute de legea contenciosului administrativ, nesoluționarea în termen a cererii oferă justițiabilului dreptul de adresare în instanță, faptul nesoluționării în termen a acesteia fiind asimilată de legea indicată obiectului acțiunii în contencios administrativ, iar în cazul în care solicitările din cererea respectivă ar fi fost fondate, și la repararea prejudiciului moral.

În speță, însă, instanța de apel a apreciat că, cerințele înaintate de intimată prin cererea din 21 iunie 2017 sunt nefondate și, astfel, acestea nu pot determina survenirea unui prejudiciu moral ce urmează a fi compensat pecuniar ca urmare a nesoluționării în termen a cererii, motiv pentru care și aceste pretenții au fost respinse în contextul în care gravitatea inacțiunii apelanților cu privire la examinarea cererii vizate a intimatei nu este de o așa măsură încât să survină consecințele prevăzute de lege de reparare pecuniară a prejudiciului moral în condițiile caracterului nefondat al cerințelor înaintate.

În aceasta ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al instanței de apel a ajuns la concluzia de a casa hotărârea cu emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

La 01 iunie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din

26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.226-227, vol.II).

La 13 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.238-241, vol.II).

În motivarea recursului a reiterat argumentele indicate în cererea de apel și cererea de chemare în judecată.

Suplimentar, a mai indicat că, în cadrul rejudecării cauzei în ordine de apel, în vederea asigurării înlăturării neajunsurilor enumerate în decizia instanței de recurs precum și rejudecării juste a cauzei cu pronunțarea unei decizii legale, la data de 21 aprilie 2021, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a înregistrat două cereri.

Prin prima cerere, înregistrată cu numărul de intrare 3167 au fost concretizate cerințele acțiunii, iar prin a doua cerere înregistrată cu numărul de intrare 3168 au fost anexate probe suplimentare ce confirmă în mod cert circumstanța că, FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată nu a obținut și nici nu a urmărit scopul de a obține cu rea-credință de la Primăria mun. Chișinău actele permissive de construcție (Certificatul de urbanism pentru proiectare nr.XXX din XXX și Autorizația de construire nr.XXX).

Or, până la data obținerii actelor permissive în construcție, reprezentanții FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată nu au fost în cunoștință de cauză despre examinarea și pronunțarea deciziei nr.3-2723/12 din 21 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a dispus radierea dreptului de arendă funciară a companiei, devenită irevocabilă prin neatacare. Din probele anexate suplimentar se confirmă că pe tot parcursul cazului, judecata a avut loc, fără participarea intervenientului accesoriu FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, iar citarea expediată FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a avut loc pe o altă adresă.

Mai menționează că, hotărârea nr.3-2723/12 din 21 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău a fost prezentată spre executare la Oficiul Cadastral Teritorial abia la data de 11 iunie 2014 de către Adrian Rusu, adică cu un an de zile mai târziu de la data eliberării Certificatului de Urbanism pentru Proiectare nr.388/13 din 24 iunie 2013.

În această ordine de idei, afirmă că, reaua credință nu a avut loc din partea FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, dar din partea lui Adrian Rusu care fiind în cunoștință de cauză că, reprezentantul FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, în calitate de intervenient accesoriu nu a participat la examinarea cauzei și nici la pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2012, care a devenit irevocabilă prin neatacare, a așteptat un an și șase luni să expire de la data pronunțării ca ulterior, la data de 11 iunie 2014 să o prezinte la Oficiul Cadastral Teritorial pentru înregistrare și efectuarea mențiunilor în Registrul Bunurilor Imobile dispuse de instanța de judecată.

Mai notează că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2021 a fost anulată însuși înscrierea în Registrul bunurilor imobile a bunului imobil, teren cu suprafața de 0,25 ha din mun. Chișinău, str. XXX nr. cadastral XXX precum și dispusă radierea înregistrării contractului de arendă funciară, încheiat între Primăria mun. Chișinău, în calitate de proprietar și FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, în calitate de arendaș și a dreptului de arendă.

În susținerea poziției recurentul a mai indicat că, instanța de apel rejudecând cauza de contencios administrativ nu s-a conformat și nu s-a expus asupra circumstanțelor enumerate mai sus pe care instanța de recurs prin decizia din 20 iulie 2020 le-a indicat/enumerat ca fiind obligatorii de a fi cercetate și asupra cărora instanța de apel în mod obligatoriu urma să se expună, pentru asigurarea adoptării unei decizii legale și întemeiate.

FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a înaintat acțiunea de contencios administrativ în vederea recunoașterii ilegale a refuzului cu obligarea Consiliului mun. Chișinău să emită actul administrativ de modificare a deciziei Primăriei mun. Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 „ Cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din str. XXX Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată în vederea garantării exercitării dreptului său real de arendă obținut la licitație, pe un termen de 50 de ani asupra lotului de pământ cu suprafața de 0,25 ha pentru construcție, situat în mun. XXX, str. XXX, dar care ulterior, din motive independente de voința sa, acest drept a fost radiat din Registrul Bunurilor Imobile de către instanța de judecată. Or, decizia Primăriei mun. Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 până în prezent este valabilă, constituind deja obiect de examinare în instanța de judecată care prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2011 a fost lăsată în vigoare.

În susținerea poziției că, abaterile admise la formarea și înregistrarea lotului de pământ cu suprafața de 0,25 ha, din str. XXX, mun. XXX, înregistrat inițial cu numărul cadastral XXXX nu-i pot fi invocate FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, precum și faptul confirmării îndeplinirii de către recurentă a prevederilor contractului de arendă funciară nr.XXX din XXX, fără a exista careva temeiuri de reziliere urmează a fi invocată o altă hotărâre judecătorească irevocabilă pertinentă cazului – decizia din 06 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău. Mai mult ca atât, prin această hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă s-a constatat existența și valabilitatea contractului de arendă funciară nr.XXX, fiind respinsă acțiunea civilă a Primăriei mun. Chișinău de solicitarea rezilierii contractului de arendă funciară, ca fiind neîntemeiată.

Tot, prin decizia irevocabilă din 06 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a constatat că, FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată este în imposibilitate de a valorifica (poseda și folosi) în continuare lotul de pământ în baza contractului de arendă funciară nr.XXX, dispunând rezilierea acestuia, pe motiv că prin alte hotărâri judecătorești irevocabile Olga Buzadji și Adrian Rusu îl dețin în proprietate privată.

Mai notează recurentul că, FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată în vederea valorificării lotului de pământ transmis în arendă i-a fost eliberat Certificatul de urbanism pentru proiectare nr.XXX din XXX și autorizația de construire nr.XXXdin

XXX, în baza cărora au fost executate lucrări de construire suportând cheltuieli pentru materialele și lucrările achitate în sumă totală de 3 209 738 lei, iar venitul ratat calculat pentru perioada 2014 -2017 a constituit suma de 920 552,95 lei, fapt confirmat prin Raportul de constatare nr.11 din 12 decembrie 2017.

Consideră că, instanța de apel reexaminând cauza civilă, în mod eronat și neîntemeiat a respins cererea de contencios administrativ, făcând trimitere și interpretând eronat prevederile art.880 alin.(1) și (2) Cod civil (în redacția legii în vigoare până la 01 martie 2019), potrivit căruia dacă un viciu care diminuează folosința bunului există la momentul încheierii contractului sau apare ulterior dintr-o cauză pentru care este răspunzător locatorul sau dacă acesta este în întârziere în privința obligației sale de a remedia bunul, locatarul poate cere, pe lângă pretențiile sale la o chirie redusă, despăgubiri pentru prejudiciu cauzat.

Mai consideră că, instanța de apel în argumentarea soluției, în mod eronat mai face trimitere și la prevederile art.890 alin.(1) - (3) Cod civil (în redacția legii în vigoare până la 01 martie 2019), potrivit căruia, locatarul a cărui folosință este deranjată de către un alt locatar sau de persoanele cărora acesta le-a permis folosința bunului sau accesul la el poate obține, în dependență de circumstanțe, o reducere a chiriei sau rezilierea contractului dacă înștiințează locatorul comun despre încălcările ce îi afectează folosința și dacă acestea persistă.

Pe lângă cele prevăzute la alin.(1), locatarul poate cere locatorului comun repararea prejudiciului, cu excepția cazului când ultimul demonstrează că a acționat cu prudență și diligență.

Locatorul se poate întoarce împotriva locatarului vinovat de prejudiciu.

În circumstanțele descrise, consideră că decizia instanței de apel este neîntemeiată, iar hotărârea judecătorei Chișinău, sediul Centru din 23 februarie 2018 fiind legală și întemeiată, bazată pe probele administrate și cercetate în modul prevăzut de lege, impunându-se situația casării deciziei instanței de apel, cu menținerea în vigoare, fără modificări, a hotărârii primei instanțe adoptate pe cazul dedus judecării.

La 18 octombrie 2021, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului Consiliului municipal Chișinău, Primarul General al mun. Chișinău copia recursului depus de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței (f.d.235, vol.II).

La 09 februarie 2022, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului Consiliului municipal Chișinău, Primarul General al mun. Chișinău copia recursului motivat depus de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței (f.d.1, vol.III).

La data de 30 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice a Curții Supreme de Justiție, Consiliul municipal Chișinău, Primarul General al mun. Chișinău a expediat referința la cererea de recurs depusă de FCP „Mordelis-Fiș” Sometate cu Răspundere Limitată împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând declararea ca fiind inadmisibil recursul înaintat de FCP „Mordelis-Fiș” Sometate cu Răspundere Limitată, iar în cazul în care instanța de recurs va considera recursul admisibil pentru examinare, solicită respingerea recursului înaintat de către FCP „Mordelis- Fiș” Sometate cu Răspundere Limitată, și menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel (f.d.2-6, vol.III).

În susținerea poziției intimatului a notat că, decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe portalul Public al Instanțelor judecătorești la data de 29 iulie 2021 (<https://cac.instante.justice.md>).

Consideră că, recursul înaintat de către FCP „Mordelis-Fiș” Sometate cu Răspundere Limitată a fost depus cu omiterea termenului de depunere a recursului motivat și nu deține elementele faptice și de drept ce ar permite recursului de a trece filtrul de admisibilitate.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului.

În această ordine de idei, mai punctează că, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de articolului 6 § 1 al Convenției.

În opinia intimatului, actul judecătoresc recurat este legal și întemeiat, fiind motivat corespunzător, clar și precis, care se referă la probele administrate în cauză și în concordanță nemijlocită cu acestea, ce răspunde la toate aspectele incidente în cauză în fapt și în drept și care, fără echivoc, conduce în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv.

La 09 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa recurenteii copia referinței depuse de Consiliul municipal Chișinău, Primarul General al mun. Chișinău la recursul depus de FCP „Mordelis-Fiș” Sometate cu Răspundere Limitată împotriva Deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.18, vol.III).

Prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art.257 alin.(1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Iar, conform art.258 alin.(3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi examinată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018.

Examinând admisibilitatea recursului depus de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

În conformitate cu art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, rezultă că, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Reieșind din prevederile art.109 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din actele cauzei cert rezultă că, la 26 mai 2021 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei (f.d. 212, vol.II).

Actele cauzei atestă că, la 28 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a notificat dispozitivul deciziei instanței de apel reprezentantului recurentului – avocatului Andrei Mațco (f.d.225, vol.II).

La 01 iunie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.226-227, vol.II).

Din materialele cauzei instanța de recurs reține că, decizia motivată din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la sediul FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată – mun. Chișinău, bd. Grigore Vieru 28, la data de 02 august 2021, însă, această trimitere poștală a fost restituită în adresa instanței de apel cu mențiunea „nereclamat”, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8003376502AS, anexat la materialele cauzei (f.d.228, vol.II).

Totodată, instanța de recurs mai reține că, decizia motivată a instanței apel a fost

expediată și avocatului Andrei Mațco, la sediul Biroului Asociați de Avocați „Pro Dreptate” - mun. Chișinău, str. Sciusev 41/B, indicată de acesta în mandatul de avocat anexat la materialele cauzei (f.d.48, vol.I) și cererile depuse, la data de 02 august 2021, însă, și această trimitere poștală a fost restituită în adresa instanței de apel cu mențiunea „nereclamat”, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8003376503AS, anexat la materialele cauzei (f.d.230, vol.II).

Distinct se reține că decizia motivată din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md. la 29 iulie 2021.

Conform art.22 alin.(3) din Codul civil, notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

Potrivit art.22 alin.(4) din Codul civil, notificarea se consideră ajunsă la destinatar: când este predată destinatarului; când este predată la adresa poștală indicată de destinatar în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică; în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar; sau când este pusă în orice alt fel la dispoziția destinatarului într-un loc și într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întârziere.

Reieșind din prevederile art.22 alin.(5) din Codul civil, notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.

În corespundere cu art.105 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, dacă notificarea nu poate fi efectuată conform art.103 lit.c) sau art.104, înscrisul de notificat poate fi depus la oficiul poștal în a cărui circumscripție se află locul notificării. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului de notificat.

Despre depunere se întocmește o înștiințare scrisă, care se atașează la ușa locuinței persoanei ce urmează a fi notificată, la ușa spațiilor ei de activitate sau la ușa instituției comunitare în care locuiește. Înștiințarea trebuie să conțină data atașării, denumirea și adresa oficiului poștal la care se depune înscrisul de notificat, precum și date despre durata termenului de păstrare și începutul curgerii acestuia.

Alineatul (3) art.105 din Codul administrativ, stipulează că înscrisul se consideră notificat odată cu atașarea înștiințării scrise.

Dispoziții similare sunt prevăzute și la pct.82 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1457 din 30 decembrie 2016, potrivit cărora trimerile poștale (scrisorile) cu mențiunea „Predare în mână proprie”, „Citație” sau „Înștiințare” se înmânează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

Avizul de sosire, potrivit pct.2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1457 din 30 decembrie 2016, este un formular, prin care destinatarul trimiterii poștale este invitat să se prezinte la oficiul poștal pentru a o ridica.

Punctul 101 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1457 din 30 decembrie 2016, prevede că trimerile poștale se

păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimerile poștale interne, din ziua următoare zilei de sosire a acestora la oficiul poștal de destinație.

Potrivit informației publice plasate pe pagina web a Î.S. „Poșta Moldovei”, la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track & Trace)”, rezultă că livrarea pe adresa de corespondență a FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a fost nereușită, deoarece la 07 septembrie 2021 destinatarul nu era disponibil, însă factorul poștal a informat despre posibilitatea primirii trimiterii poștale, fiind lăsat aviz de sosire pentru a se prezenta la oficiul poștal și a ridica trimiterea poștală. În pofida acțiunilor întreprinse, notificarea nu a fost reclamată de recurent. Iar, la data de 22 septembrie 2021, trimiterea poștală a fost returnată Curții de Apel Chișinău cu mențiunea „nereclamat”.

Totodată, potrivit informației publice plasate pe pagina web a Î.S. „Poșta Moldovei”, la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track & Trace)”, rezultă că, livrarea pe adresa de corespondență a avocatului Andrei Mațco, de asemenea a fost nereușită, deoarece la 09 septembrie 2021 destinatarul nu era disponibil, însă factorul poștal a informat despre posibilitatea primirii trimiterii poștale, fiind lăsat aviz de sosire pentru a se prezenta la oficiul poștal și a ridica trimiterea poștală, iar trimiterea a fost depozitată.

Ulterior, la data de 24 septembrie 2021, procedura de notificare a fost efectuată în mod repetat de către serviciul de livrare Î.S. „Poșta Moldovei”, însă livrarea a fost nereușită din motiv că, destinatarul nu a fost disponibil și trimiterea poștală fiind returnată expeditorului. Iar, la data de 26 septembrie 2021, trimiterea poștală a fost livrată Curții de Apel Chișinău cu mențiunea „nereclamat”.

Instanța de recurs notează că, în contextul în care trimiterea poștală a fost returnată instanței de apel, deoarece nu a fost reclamată, urmează a fi aplicate prevederile art.105 alin.(3) din Codul administrativ, potrivit cărora înscrisul se consideră notificat odată cu atașarea înștiințării scrise.

În speță, FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată și reprezentantul acesteia – avocatul Andrei Mațco nu au recepționat trimiterea poștală și nu s-au prezentat la oficiul poștal pentru a ridica trimiterea poștală, deși, la 07 septembrie 2021, recurentul a fost înștiințat despre faptul că a primit o scrisoare recomandată. Avocatul Andrei Mațco a fost înștiințat despre faptul că a primit o scrisoare recomandată, la 09 septembrie 2021 și în mod repetat la 24 septembrie 2021.

Astfel, ținând cont de notificările menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, decizia instanței de apel a fost notificată recurentei FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată la data de 07 septembrie 2021, iar avocatului Andrei Mațco i-a fost notificată decizia recurată la 24 septembrie 2021.

Prin prisma prevederilor art.245 alin.(2) din Codul administrativ, termenul de 30 zile de depunere a recursului pentru FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată a început a curgă la data de 08 septembrie 2021, ziua imediat următoare datei

atașării înștiințării scrise, prin care destinatarul notificării, în speță FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, a fost invitat să se prezinte la oficiul poștal pentru a ridica trimiterea poștală și urma să expire la data de 07 octombrie 2021, zi de joi, inclusiv.

Cu toate acestea, motivarea recursului împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost depusă de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, la data de 13 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, fapt ce denotă depunerea recursului motivat împotriva decizie instanței de apel cu încălcarea evidentă a termenului legal de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, termenul-limită de prezentare a motivării recursului a expirat la 07 octombrie 2021 inclusiv, pe când acesta a fost depus la 13 noiembrie 2021.

De altfel, recurenta FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată și reprezentantul acesteia – avocatul Andrei Mațco, începând cu data de 08 septembrie 2021 – până la 07 octombrie 2021 inclusiv, a dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a prezenta recursul motivat în interiorul termenului legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, fiind cea interesată de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurenta FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz prin depunerea recursului și prezentării motivării acestuia în conformitate cu art.245 din Codul administrativ. Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

În afară de aceasta, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recurenta FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, fiind o persoană juridică, a fost asistată de un avocat, care este o persoană abilitată și calificată, conform art.1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, acțiuni însă omise de către acesta. Iar, conform art.47 alin.(3) Codul administrativ, culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

La acest capitol, instanța de recurs menționează că în conformitate cu dispozițiile art.65 alin.(1) din Codul administrativ, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii judecătorești, iar FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată fiind partea interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și anume, să depună motivarea recursului conform rigorilor.

Subsecvent, instanța de recurs învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurenteii, precum că a luat cunoștință de decizia motivată a instanței de apel la data de 15 octombrie 2021, când i-a fost expediată repetat de către instanța de apel.

Or, decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în prezenta cauză, a fost publicată pe pagina web a instanței la data de 29 iulie 2021.

Respectiv, atât FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată și avocatul Andrei Mațco au avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de decizia motivată a instanței de apel de pe portalul național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md până la data de 15 octombrie 2021, data invocată de recurentă, prin intermediul reprezentantului acesteia, în cererea de recurs.

Mai mult decât atât, instanța de recurs reiterează că, la 28 mai 2021, recurentul, prin intermediul reprezentantului său, a fost notificat despre decizia recurată, care la 01 iunie 2021 a demarat calea de atac în ordine de recurs, cu respectarea termenului prevăzut de art.245 alin.(1) din Codul administrativ.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

La rândul său, art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, statuează că, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Din materialele cauzei, precum și din conținutul recursului depus de FCP

„Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, instanța de recurs reține că ultima n-a făcut uz de prevederile art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ și nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art.36 alin.(2) din Codul administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurente și al reprezentantului acesteia, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi

ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, ca inadmisibil.

Conform art. 230, 245 și art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de FCP „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecători

Iurie Bejenaru

Aliona Miron